

■ Václav Senjuk
šéfredaktor

„Na veřejnou dopravu ve velkých městech není dost peněz!“ Tak začíná zpráva z lednového jednání Komory statutárních měst v Plzni. Nechám stranou že k něčemu vyzývá, ačkoli by měla vyzvat... a budeme se věnovat jiné – řekněme nekompatibilitě. Ona totiž veřejná doprava sice musí sledovat hlavní toky pohybu pracovních sil z míst bydlení do lokalit s koncentrací pracovních míst, ale právě tady je možná pes zakopán. Totiž že ta místa mohla být jinde, ta i ta. Někdy možná stačilo uvažovat o něco více logisticky...

Není nic jednoduššího než rozparcelovat obecní pozemky a prodat je pro účely bydlení. Někdy je za věcí ten nejlepší úmysl – naplnit obecní pokladnu, umožnit lidem bydlet a tak. Jindy možná bratr starosty slíbil synovci poslance, že kamarád jeho dcery tchyně... V každém případě vesele vzniká tu nová vesnice, která zničí

dosud bezproblémové zásobování starousedlíků, jindy vyroste nový hypermarket, který přetáhne klientelu tomu o pět set metrů dál od náměstí – a zanedlouho se z toho vzdálenějšího začne stávat ruina, ohnisko kriminality a problém.

Kdysi takové vesnice vznikaly jedině se svolením panovníka – a každý dobře věděl že ne zbůhdarma. Již nejpozději středověk věděl, že třeba propustnost cest a dostupnost výročních trhů – dnes nákupních center – je důležitým faktorem spokojenosti poddaných a tím i zárukou prosperity panovníkova dvora.

Ve hře tehdy i dnes byly, pochopitelně, peníze. Naštěstí i pro nás dnes šlo tehdy o dlouhodobé peníze: panovník musel myslet dynasticky a vrchnost uvažovala stejně. Knižepán myslel i na svého vnuka, aby měl k dispozici výnosy ze vsí. Dnešní dočasní carové – a nejde jen o starosty – potřebují zisk ihned! Opět nemusí jít jen o zlý úmysl – tlak voličů, jejich nekompetentnost v posuzování zejména dlouhodobých dopadů rozvoje i „rozvoje“ je dostatečně známý fakt. A tak samospráva rozhoduje voluntaristicky a není nikoho, kdo by alespoň navrhl kompetentní postup.

Kompetentní? Jistě že i při dodržení všech rozumných postupů, zajištění studií od efektivnosti až po dopravní zatížení místních komunikací může rada města rozhodnout chybně. Chyba se může objevit až po letech, přijdou nové technologie, vyšší moc rozhodne o změně dopravních tras nebo cena ropy zruší celou výrobu... Přesto je rozhodování o územních plánech, budování nových sídlišť nebo nových soustředění pracovních příležitostí bez logistické analýzy vždycky hrubě nezodpovědný počin. Že málokdo ví v širých luzích samosprávy vůbec o existenci logistiky? Nevědomost brání před hříchem, ale nikdy před odpovědností, tím méně před zákonem.

Odpovědnost. To slovo neznamená jen (ex definitione) schopnost odpovědět, proč jsem to a to učinil. Spočívá hlavně v přijetí důsledků vlastních rozhodnutí. Za všechno se platí, praví staré přísloví. Kdosi volený,

ale i úředník, prostě článek rozhodovacího řetězu, ať krajní nebo nejslabší, v dané chvíli kupuje. Ostatní jen platí. A není moci, která by dokázala přenést důsledky rozhodnutí na viníka, do konce realizovat onu „odpovědnost“: jednal přece v nejlepším úmyslu! Šlo přece o politické rozhodnutí a za to se nesmí už nikdy trestat!

Nejspíš si řeknete, že brečím sice dobře, ale na špatném hrobě. Naši čtenáři jsou ti, kteří většinou nosí svou kůži na trh dnes a denně. Až nepříjemně doslova. Za svoje špatná rozhodnutí platí často nemalými ztrátami. Ale právě proto, třeba nás budou číst i lidé v samosprávných orgánech a uvědomí si, že rozhodnutí možná konečně začnou být jako bumerang.

Prosím vás, dámy a pánové z místních správ a samospráv, a hlavně ty, kteří najednou máte „pod palcem“ i státní správu: přemýšlejte. Možná máte pravdu, primátoři statutárních měst, že prostředky od státu nestačí na důstojné podmínky veřejné dopravy. Ale upřímně – byly vždycky všechny rozvojové plány prověřeny i pohledem logistiky? Z hlediska optimalizace dopravních a zásobovacích toků? Bylo skutečně tak skvělé to řešení, přijaté vašimi předchůdci, které dneska nutí dvakrát denně milion lidí přejíždět sem a tam jen proto, že kdosi opomenul některé aspekty projektů připomínkovat? Že jiný povolil stavět nový shopping park tak, aby stávajícímu přebíral klientelu? Že...

Nejsem logistický maniak, dokonce ani žádný expert, ale jedno se učí už v prvních semestrech všech vyšších než základních škol: řešit věci „až jak se to vyvrbí“ je sice velmi české, ale také velmi amatérské. To jsou momenty, kdy ztrácíme nejen body, ale i celá utkání. A sedmnáct let po zahájení transformace je skoro dost na to, aby věci konečně začínaly fungovat profesionálně. Zvláště v oblasti, která zaručuje (nebo prohrává) lidem potenciál prosperity, totiž ve státní správě. Je na čase, aby i sem proniklo alespoň povědomí o tom, že mnohé procesy už nemusí být nahodilé, že je tady už dost firem, pro které logistika není tabula rasa.